

WORLD ECONOMY

UCD 78.45

INTEGRATION PROCESSES IN THE ENERGY SPHERE OF EURASIA: FEATURES AND PROSPECTS

¹Michael Brown, ²Baikushikova G.S., ³Saliyeva A.

¹PhD Emeritus professor, University of Wyoming Laramie, Wyoming, USA

²PhD in International Relations, acting Associated Professor of International Relations and World Economy Chair, al-Farabi Kazakh National University, Almaty, Kazakhstan,

³Student of Master's Degree, Faculty of International relations,
Al-Farabi Kazakh National University, Almaty, Kazakhstan,
e-mail: alimasaliev@gmail.com

Abstract. In a world where the process of globalization in all sectors of human activity is developing at a steady pace, the energy sphere attracts particular attention as one of the most important global problems of the modern world. This importance is due to the fact that the energy factor, both in the interrelations of individual countries and regions, and on an international scale plays a decisive role in the development of political relations. In this regard, the article discusses the role of the energy factor in the framework of the Eurasian Economic Union. Achieving economic integration is closely related to the energy integration of the region and one of the components of the energy integration complex is the formation of common markets for oil, gas and oil products. Thus, the study examines the features and potential of the oil and gas markets of the EAEU member countries, as well as the problems and challenges that need to be solved for the formation of energy integration. The article analyzes the characteristics of the integration of world energy markets and the problems of ensuring energy security, as well as the analysis of the characteristics of the development of regional energy markets in Russia, Kazakhstan and the Republic of Belarus. The article attempts to predict the trends of their development and to identify the prerequisites for the formation of the Eurasian energy space.

Key words: Energy factor, energy cooperation, energy security, the Eurasian Economic Union, energy integration, energy resources, regional energy market.

Еуразияның энергетика саласындағы интеграциялық үдерістері: ерекшеліктері мен келешегі

¹Мишель Браун, ²Байгушиева Г.С., ³Салиева А.

¹PhD, профессор University of Wyoming Laramie, Уоминг, АҚШ

²PhD Халықаралық қатынастар саласындағы халықаралық қауымдастырылған профессор, Халықаралық экономика кафедрасы, Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті, Алматы, Қазақстан

³Магистранттар мен аудиттің мамандануы, халықаралық қатынастар факультеті, «Әлемдік экономика» кафедрасы, Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті, Алматы Қазақстан

Андапта. Адам өмірінің барлық салаларында жаһандану үдерісі тұрақты қарқынмен дамып келе жатқан әлемде энергетикалық сала қазіргі уақыттағы ең маңызды ғаламдық мәселелердің бірі ретінде өзіне ерекше назар аудартады. Бұл маңыздылық, жекелеген елдер мен аймақтар арасындағы қарым-қатынаста да, халықаралық ауқымда да энергетикалық фактордың саяси қатынастарды дамытуда шешуші рөл атқаратындығына байланысты. Осыған байланысты мақалада Еуразиялық Экономикалық Одақ шеңберінде энергетикалық фактордың рөлі талқыланды. Экономикалық интеграцияға қол жеткізу аймақтың энергетикалық интеграциясымен тығыз байланысты және энергетикалық интеграциялық кешеннің құрамдас бөліктерінің бірі мұнай, газ және мұнай өнімдерінің ортақ нарығын қалыптастыру болып табылады. Осылайша, зерттеу ЕАЭО-ға қатысушы елдердің мұнай-газ нарығының ерекшеліктері мен әлеуетін, сондай-ақ энергетикалық интеграцияны қалыптастыру кезінде шешілуі қажет мәселелер мен сын-тегеуріндерін қарастырады. Мақалада әлемдік энергетикалық нарықтар интеграциясының сипаттамалары және энергетикалық қауіпсіздікті қамтамасыз ету проблемалары,

сондай-ақ Ресей, Қазақстан және Беларусь Республикасындағы аймақтық энергетикалық нарықтардың даму сипаттамалары талданады. Мақала олардың даму тенденцияларын алдын ала болжауға және Еуразиялық энергетикалық кеңістікті қалыптастырудың алғышарттарын анықтауға тырысады.

Түйін сөздер: энергетикалық фактор, энергетикалық ынтымақтастық, энергетикалық қауіпсіздік, Еуразиялық экономикалық одақ, энергетикалық интеграция, энергиялық ресурстар, аймақтық энергетикалық нарық.

Интеграционные процессы в энергетической сфере евразии: особенности и перспективы

¹Мишель Браун, ²Байгушиева Г.С., ³Салиева А.

¹PhD, профессор University of Wyoming Laramie, Уоминг, США.

²PhD в области международных отношений, ассоциированный профессор факультета международных отношений, кафедры «Мировой экономики», Казахский Национальный университет имени аль-Фараби, Алматы, Казахстан

³Магистрант специальности «Учет и аудит» факультета международных отношений, кафедра «Мировой экономики», Казахский Национальный университет имени аль-Фараби, Алматы, Казахстан, e-mail: alimasalieva@gmail.com

Аннотация. В мире, где процесс глобализации во всех отраслях жизнедеятельности человечества развивается уверенными темпами, особое внимание привлекает энергетическая сфера как одна из важнейших мировых проблем современности. Такая значимость обусловлена тем фактом, что энергетический фактор как во взаимосвязях отдельных стран и регионов, так и в международном масштабе играет определяющую роль для развития политических отношений. В связи с этим в статье рассматривается роль энергетического фактора в рамках Евразийского Экономического Союза. Достижение экономической интеграции тесно связано с энергетической интеграцией региона и одна из составляющих комплекса энергетической интеграции – формирование общих рынков нефти, газа и нефтепродуктов. Таким образом в статье изучаются особенности и потенциал нефтегазовых рынков стран-участников ЕАЭС, а также проблемы и вызовы, требующие решения при формировании энергетической интеграции. В статье проводится анализ особенностей интеграции мировых энергетических рынков и проблем обеспечения энергетической безопасности, а также анализ особенностей развития региональных энергетических рынков России, Казахстана и Республики Беларусь. В статье делается попытка спрогнозировать тенденции их развития и выявить предпосылки формирования евразийского энергетического пространства.

Ключевые слова: энергетический фактор, энергетическое сотрудничество, энергетическая безопасность, Евразийский экономический союз, ЕАЭС, энергетическая интеграция, энергоресурсы, региональный энергетический рынок.

Introduction. An integral part of economic integration is energy integration, as the availability of energy is the most important factor in the industrial development of any country. The need for reliable and stable energy supply makes energy security one of the most important problems facing the world community in the 21st century. Energy security is the level of protection of state economies from external threats. The countries-oil importers after the “oil shocks” of the 70s of the last century, under the term “energy security” understand the reliability of “security of supply” at a reasonable price. At the same time, oil-exporting countries, whose economy is completely dependent on oil revenues, are directly concerned about the stability of their sales markets.

The economic and social development of mankind is directly dependent on reliable, stable and adequate energy supply. We are witnessing ever-increasing energy consumption, especially pronounced in dynamically developing regions

of the world with a large population. In addition, high, but subject to sharp fluctuations in the price of oil, gas and petroleum products also put at risk the process of stable development of the world economy. In addition to this, the gradual depletion of the resources of the North Sea, which today meet the needs of European countries, and the rapidly growing demand in other countries will lead to significant changes in the sources of energy supply on a geographic scale in the coming years. (Kokoshin A. A., 2012).

In this context, since global energy consumption is largely dependent on fossil resources, especially oil and gas (and these resources are mainly concentrated in the Middle East and the Caspian basin), export outlets with different routes and security of energy supply, through uninterrupted energy supply, become an important issue on a global scale. Various sources of energy resources and their transportation routes are directly related